

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Scheppers te Wetteren

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	22244
	Instelling	Vrije Basisschool Scheppers
directeur		Joris SCHOONJANS
adres		Cooppallaan 128 - 9230 WETTEREN
telefoon		09-369.79.80
fax		09-369.79.80
e-mail		info@basisschoolscheppers.be
website/URL		www.basisschoolscheppers.be
	Bestuur van de instelling	968578 - VZW Scheppers Wetteren te WETTEREN
adres		Cooppallaan 128 - 9230 WETTEREN
	Scholengemeenschap	121277 - Kat Scholengemeenschap Rhode-Schelde te WETTEREN
adres		Cooppallaan 128 - 9230 WETTEREN
	CLB	115031 - Vrij CLB Wetteren te WETTEREN
adres		Hoenderstraat 53 - 9230 WETTEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/09/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	04/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Vera Pollier
	Teamleden	Walter Andries
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije Basisschool Scheppers is gelegen in een historisch waardevol gebouw en bevindt zich op een campus met de secundaire technische school. Zij rekruteert vrijwel alle leerlingen uit de nabije omgeving waardoor een sociale mix de leerlingenpopulatie typeert. De laatste jaren groeit het leerlingenaantal. Het overwegend jong en enthousiast team biedt de kinderen een veilige leeromgeving. Uit een recente bevraging blijkt dat de ouders tevreden zijn van het aangeboden onderwijs.

Andere **outputgegevens** staven deze bevindingen. De resultaten van testen van het leerlingvolgsysteem en de uitslagen van de interdiocesane proefwerken situeren zich rond de referentiegroep. Vrijwel alle leerlingen behalen het getuigschrift basisonderwijs en stellen het goed in het vervolgonderwijs.

De kleuteronderwijzers geven vooral intuïtief aandacht aan de **wiskundige initiatie**. Ze bieden op een geïntegreerde wijze leer- en ontwikkelingskansen. De leerplandoelen wiskunde kunnen echter gerichter vooropgesteld en nagestreefd worden. Een aantal kleuters krijgt, al dan niet na afname van een test, extra aandacht om het nagestreefde ontwikkelingsniveau te bereiken. Meer aandacht voor wiskundige aspecten in het klasbeeld en afspraken om de graduele opbouw te verzekeren, kunnen een meerwaarde betekenen voor dit leergebied.

Door het uitwerken van **belangstellingscentra** biedt het kleuterteam de leerinhouden **wereldoriëntatie** volledig geïntegreerd aan. Bij de planning baseren de leerkrachten zich op 'het Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool' waarbij zij in elke ervaringssituatie verscheidene ontwikkelingsaspecten nastreven. Meermaals verdiepen zij hun aanbod tot op het niveau van de ontwikkelingslijnen, waardoor ze rekening houden met de vorderingen van elke kleuter. Door formele afspraken te maken rond de na te streven leerinhouden en begrippen, kan de graduele opbouw nog meer verzekerd worden.

De onderwijzers van de **lagere afdeling** volgen een uniform onderwijsleerpakket voor hun aanbod van **wiskunde**. Daardoor is de verticale samenhang gewaarborgd. De resultaten van testen en eigen of methodegebonden toetsen wijzen erop dat vrijwel alle leerlingen de eindtermen bereiken. Foutenanalyses zijn uitgangspunt voor differentiatie en remediëring. Gezamenlijke afspraken over referentiematen en metend rekenen maken een aantal moeilijk te verwerven leerinhouden nog inzichtelijker.

Voor **wereldoriëntatie** werken de leerkrachten sinds kort met een onderwijsleerpakket dat ze aanvullen met eigen occasionele thema's. De planning, uitvoering en bewaking van het aanbod wereldoriëntatie is volgens de visie van het leerplan en gericht op het bereiken van de leerplandoelen. De leerinhouden binnen wereldoriëntatie zijn werkelijkheidsgericht en afgestemd op de leefwereld van de leerlingen. Lovenswaardig is de voortdurende referentie naar sociale vaardigheden, leren leren en ICT, alsook de occasionele samenhang met andere leergebieden. De tijd- en ruimtekaders zijn conform het leerplan.

In hun **planningsdocumenten** halen de leerkrachten per les voor verscheidene leergebieden een grote hoeveelheid (leerplan)doelen aan. Daardoor is het minder duidelijk welk specifiek en dominant lesdoel aangeboden wordt. Het is ook minder evalueerbaar of het doel effectief bereikt werd.

Elk jaar krijgen de teamleden **kansen om zich professioneel te bekwamen**. De studiedagen, al dan niet geleid door de pedagogische begeleiding, worden door alle teamleden bijgewoond en gewaardeerd. Leerkrachten kiezen voor individuele **nascholingen** volgens eigen noden, behoeften en interesses. De door de school

aangeboden pedagogisch-didactische tijdschriften en andere uitgaven dienen nog weinig om zich zelfstandig te informeren. De leerkrachten staan open voor hulpvragen van collega's en er is veel informeel overleg. Het methodisch en doelbewust opzetten van leersituaties waarbij leerkrachten van en met elkaar leren is nog geen gewoonte. Een gedegen sterkte-zwakte analyse die uitmondt in het gezamenlijk vooropstellen van prioriteiten en die dient als uitgangspunt voor een planning van de nascholingen op korte en langere termijn, zou het rendement zeker ten goede komen!

De school is terecht fier op haar **zorgbeleid**. De kinderen voelen zich veilig en elk kind krijgt de nodige aandacht. In alle klassen verzorgen de leerkrachten de eerstelijnszorg door differentiatie, remediëring en individuele hulp. Doorheen de school worden verscheidene didactische werkvormen gebruikt om kinderen binnen de klas op eigen niveau te laten functioneren. Observaties, testen van het leerlingvolgsysteem en toetsen zijn uitgangspunt van kindbesprekingen. Indien nodig kan elke kleuter of elke leerling rekenen op extra ondersteuning van de zorgleerkrachten. In samenspraak met het CLB (Centrum Voor Leerlingenbegeleiding) en de ouders kunnen kinderen ook van externe zorg genieten. Het effectief handelingsgericht werken is groeiende. Het zorgbeleid kan hiervoor meer aandacht schenken aan het verhogen van de leerkrachtvaardigheden.

Het algemeen beleid kenmerkt zich door een participatieve en ontmoetende leiderschapsstijl. Mede hierdoor ontstaat een positieve sfeer. De directie en de leerkrachten voelen zich wederzijds gewaardeerd en tonen veel inzet. Visiewerk, de opvolging van vernieuwingsprioriteiten en het begeleiden van het persoonlijk functioneren van de leerkrachten zijn groeipunten.

Het schoolteam beschikt over voldoende enthousiasme, inzet en competenties om **blijvend kwaliteitsonderwijs** aan te bieden en om zich als organisatie te ontwikkelen. Het inspectieteam wenst hen hierbij veel succes toe.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- In **de planningsdocumenten** verwijzen de kleuteronderwijzers sporadisch naar een aantal leerplandoelen wiskunde. Het doelgericht organiseren van wiskundige initiatie gebeurt zelden.
- De school controleert via de ontwikkelingsaspecten het aanbod wiskunde binnen denkontwikkeling. Er zijn geen duidelijke afspraken over welke inzichten, welke (reken)begrippen en wat precies verwacht wordt in welke klas.
- De geplande activiteiten zijn minder gericht op een degelijke **realisatie van het leerplan** wiskunde. Veelal intuïtief komen leeraspecten aan bod.
- De kleuteronderwijzers kaderen het aanbod binnen belangstellingscentra waardoor dit is afgestemd op de **belevingswereld en het ontwikkelingsniveau** van de kleuter.
- Sommige titularissen bieden **geïntegreerde leer- en ontwikkelingskansen** aan. Ze reiken uitdagende materialen en functionele leermiddelen aan waarbij de kleuters wiskundig actief zijn en zowel impliciet als expliciet wiskundige competenties verwerven. In alle klassen zijn voldoende materiaal en didactische spellen aanwezig.
- Kleuters krijgen kansen om te **experimenteren met hoeveelheden**. Synchroon tellen en resultatief tellen, ervaren dat getallen naar hoeveelheden verwijzen, spontaan tellen en meten zijn enkele geobserveerde voorbeelden. Bij de oudste kleuters wordt hierbij zowel het getalbeeld als het cijferbeeld aangeboden.
- Het voorbereidend klokkezen en de tijdsbeleving krijgen extra stimulansen bij de oudste kleuters. Deze activiteiten worden daarbij meermaals gekoppeld aan de sociale vaardigheden.
- In **het klasbeeld** is verscheiden aandacht voor wiskundige initiatie. Wiskundige aspecten zijn eerder beperkt aanwezig. In elke klas is een winkelhoek, een zandtafel, een bouwhoek, ... waar de kleuters spelenderwijs de wiskundige begrippen ervaren. In sommige klassen kan dit aanbod geoptimaliseerd worden.
- **Afspraken** over de wiskundige streefwoordenschat en begrippen waardoor de graduele opbouw helemaal verzekerd wordt, blijven nog te veel in de informele sfeer.
- Enkele afspraken en voor kleuters herkenbare leermiddelen bevorderen een soepele overgang naar de lagere afdeling.
- **De evaluatie van de kleuters** gebeurt hoofdzakelijk vanuit de ervaring en de observatie van de kleuterleerkrachten. Voor de oudste kleuters staan er elk jaar een aantal genormeerde testen op het programma. Deze outputresultaten zijn bevredigend. De analyse van de resultaten leidt tot het organiseren van gerichte wiskundige activiteiten voor individuele kleuters.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- In de **planningsdocumenten** gaan de titularissen uit van ervaringssituaties en ontwikkelingsaspecten, aangevuld met eigen geformuleerde doelen. Geregeld worden ook leerplandoelen aangehaald. Het vooropstellen van een dominant lesdoel en daaraan de passende activiteiten koppelen, is nog geen verworvenheid voor elke leerkracht.
- Het team werkte een **sluitend bewakingssysteem** uit waarmee zij aantoont dat via de ontwikkelingsaspecten de leerplandoelen aangeboden worden. Zowel de beoogde doelen van de leermomenten en de activiteiten in de werk- of speelhoeken worden hierbij in rekening gebracht.
- Bij het plannen en uitvoeren van de belangstellingscentra komen alle bestaansdimensies aan bod. Enkel de intensiteit verschilt en kan uitgangspunt zijn van zelfreflectie.
- De titularissen maakten recent **afspraken** over de onderwerpen van de vast weerkerende belangstellingscentra. Na te streven doelen, streefwoordenschat en geplande inhoud komen daarbij nog niet aan bod.
- Sommige leerkrachten hebben aandacht voor een **krachtige leeromgeving**. Uitdagende opdrachten, aangepaste materialen en leermiddelen, afwisseling in de didactische werkvormen, begeleidende of sturende opdrachten werden tijdens de observatiefase en documentenanalyse waargenomen.
- In de meeste klassen zijn de speel-leerhoeken verrijkt en aangepast aan het lopende belangstellingscentrum. Elke klas beschikt over voldoende pedagogisch-didactische spelen. De kleuteronderwijzers werkten fiches per hoek of spel uit, waarbij zowel de ontwikkelingsaspecten –soms uitgebreid met de stappen in de ontwikkeling- als de leerplandoelen aangehaald worden. De voorhanden zijnde materialen worden opgesomd en mogelijke activiteiten worden aangehaald. Deze beschrijvingen kunnen verrijkt worden door ze gradueel uit te werken voor de hele kleuterafdeling.
- De nodige **kalenders** zijn aanwezig en er wordt voldoende aandacht aan besteed in alle klassen. Vooral lineaire voorstellingen van het dag-, week- en jaarverloop zijn voorhanden. De graduele opbouw ervan kan verder uitgewerkt worden. Een cyclische voorstelling bij de oudste kleuters ontbreekt. Nagenoeg identieke materialen worden in het eerste leerjaar gebruikt, wat de voorbereiding op en de overgang naar de lagere afdeling soepeler maakt.
- Het team zorgt voor een **werkelijkheids- en ervaringsgerichte invulling** van de thema's. Daarvoor plannen de leerkrachten regelmatig uitstappen in de nabije omgeving of verderweg, komen 'ervaringsdeskundigen' in de klas of krijgen de kleuters kansen om allerlei materiaal van thuis uit mee te brengen om het thema te verrijken.
- **Ouders worden betrokken** bij het thema met een infobrief waarop het lopende belangstellingscentrum, de geplande activiteiten en eventueel materiaal dat meegebracht kan worden, vermeld staan.
- Een aantal klassen oogt overladen. Sommige kleuteronderwijzers stapelen vrij veel materiaal in de klas en op de mezzanine, waardoor de bewegingsruimte en klasinrichting in gevaar komt.
- Het kleuterteam kan de toegekende onderwijstijd voor gewoontevorming in vraag stellen. Een meer doelgerichte en afgestemde aanpak per leeftijdsgroep is hierbij aangewezen.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De leerlingenresultaten en de planningsdocumenten tonen aan dat de teamleden voldoende inspanningen leveren om **de leerplandoelen voor wiskunde te realiseren**. De resultaten van de koepelgebonden toetsen voor de leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar situeren zich rond het Vlaamse gemiddelde en de referentiegroep.
- De leerkrachten halen in hun **planningsdocumenten** een overvloed aan doelstellingen aan, waardoor het effectieve, dominante lesdoel niet altijd duidelijk is.
- Alle teamleden gebruiken een uniform onderwijsleerpakket. Elke leerkracht tracht het pakket van haar leerjaar integraal af te werken en biedt vrijwel alle leerinhouden aan die in het pakket voorkomen. Daardoor zijn **de verticale samenhang en de continuïteit in het leeraanbod** voldoende gewaarborgd. De meeste leraren volgen de didactische suggesties of voeren op basis van ervaring aanpassingen door. Het team lijstte een **aantal referentiematen** op waardoor de continuïteit voor deze maateenheden gewaarborgd is.
- De kinderen krijgen kansen om vanuit het concreet wiskundig en manipulatief handelen over te stappen naar het abstracte niveau. Er is voldoende materiaal en bij de jongste leerlingen is een winkeltje in de klas. Elke klas beschikt over een digitaal bord dat ondersteunend gebruikt wordt. Zakrekenmachine en computer worden op gepaste wijze geïntegreerd in de lessen.
- De differentiatiemogelijkheden bij het onderwijsleerpakket of eigen materialen worden aangewend voor **niveau- en/of tempodifferentiatie**. Afhankelijk van de deskundigheid van de leerkracht worden hoekenwerk en contractwerk gebruikt als werkvorm om te differentiëren en te remediëren.
- Alle leerkrachten beschikken over de verrijkings- en verdiepingsoefeningen bij het onderwijsleerpakket. Een aantal meerbegaafde kinderen krijgt extra leerstof. Indien nodig zetten de leerkracht en de zorgcoördinator een individueel leertraject uit in functie van de overgang naar het vervolgonderwijs.
- De leerkrachten volgen de **wiskundige ontwikkeling en de leervorderingen** van de kinderen op. Naast methodegebonden toetsen, dikwijls aangepast met eigen opdrachten, worden tweemaal per jaar genormeerde testen afgenomen. Foutenanalyses maken duidelijk waar moeilijkheden (of versnelde voortgang) zijn. Waar nodig remedieert de leerkracht klassikaal of individueel. Bij hardnekkige problemen schakelt ze de zorg in.
- **Het leerlingvolgsysteem** geeft de leraren bijkomende informatie over het bereikte klas- en schoolniveau voor een aantal aspecten van wiskunde. Naast de overwegend positieve resultaten die zich rond de referentiegroep bevinden, scoorde metend rekenen iets minder. De school stuurt dit momenteel bij door koffers met allerhande meetmaterialen ter beschikking te stellen. Dit geeft al aanleiding tot betere resultaten.
- De ouders blijven op de hoogte van de vorderingen van hun kinderen. Bij elk rapport krijgen zij ook de toetsen ter inzage.
- Op schoolniveau worden de beschikbare outputgegevens systematisch en diepgaand geanalyseerd, gecommuniceerd en gebruikt in functie van de **interne kwaliteitszorg**.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school beschikt over outputresultaten van methodegebonden en eigen toetsen waarmee ze aantoonst dat de leerlingen **de aangeboden leerinhouden beheersen**. Ze volgt een onderwijsleermethode die ze aanvult met occasionele thema's. Het team werkte een sluitend systeem uit waarbij zij aantoonst dat alle leerplandoelen door de meerderheid van de leerlingen bereikt worden.
- De leerkrachten bewaken het aanbod en via overleg met de collega's worden eventuele hiaten vastgesteld en bijgesteld in de volgende klas.
- In **de dagelijkse planningsdocumenten** noteren de leerkrachten verscheidene –te veel– doelstellingen die gelden voor het hele thema. Een dominant lesdoel vooropstellen, bespreken en nadien evalueren met de leerlingen, is nog geen verworvenheid voor de meeste leerkrachten.
- De leerkrachten gebruiken in hun praktijk wel een aantal didactische principes die aansluiting vinden bij de uitgangspunten van het leerplan wereldoriëntatie. Ze richten **actieve en coöperatieve werk- en groeperingsvormen** in, hebben aandacht voor realiteitsgebonden contexten en trachten hun thema's vanuit een aantal verschillende domeinen te vullen, zoals de visie van het leerplan voorschrijft.
- Het team heeft oog voor de onmiddellijke en de verdere omgeving en de leefwereld van de kinderen. Regelmatig organiseren de leerkrachten uitstappen of wordt **de werkelijkheid** in de klas gebracht.
- Per graad organiseert de school tweejaarlijks een meerdaagse **extra-muros** klas. Tot nog toe namen alle kinderen daaraan deel. Deze boerderij-, zee-, en veenklas worden degelijk uitgewerkt met de leerlingen. Een algemene evaluatie door de leerkrachten – zoals wettelijk bepaald is– ontbreekt echter.
- Waar mogelijk is **de horizontale samenhang** verzekerd. Via de maandpunten uit de methode komen ook sociale vaardigheden aan bod. Vanuit het lopende thema vertrekken om wiskundig te denken en te rekenen, is zeker in de lagere klassen een verworvenheid. In een aantal klassen en afhankelijk van het thema wordt ook muzische opvoeding aan het thema gekoppeld.
- Afhankelijk van individuele leerkrachten en hun onderwijsstijl wordt aandacht besteed aan **transfergericht denken**, onder andere via het aanbod van probleemstellingen over thema's en onderwerpen.
- De mate waarin **actualiteit** de klas binnenstroomt, is verschillend van leerkracht tot leerkracht. Slechts enkele leerkrachten koppelen actuele gebeurtenissen consequent aan de tijd- en ruimtekaders.
- In alle klassen worden **media en moderne informatiebronnen** gebruikt. De digitale borden bieden een kijk op de wereld en worden vooral ondersteunend gebruikt. Kinderen zoeken informatie op de computer en maken een eigen verwerking. Alle vereiste tijd- en ruimtekaders zijn in elke klas aanwezig. In een klas is zelfs een voorbeeld van goede praktijk om de tijdsbeleving en het historisch besef te ontwikkelen.
- Het team heeft aandacht voor een aantal **educaties**. Enkele voorbeelden daarvan zijn: gezondheidsopvoeding en hygiëne met de mogelijkheid tot water drinken, handen wassen, ontsmetten van de handen bij het binnenkomen in de klas. Ook milieueducatie, met onder andere aandacht voor het selecteren van afval en afspraken rond energiebesparing, krijgt aandacht. Verkeersopvoeding wordt uitgewerkt bij uitstappen en in occasionele thema's. Fluo-hesjes zijn bij uitstappen verplicht en fietshelmen worden aangemoedigd. Uitstappen gebeuren veelal met het openbaar vervoer.

- **De leerkrachten evalueren** zowel kennis, inzicht als vaardigheden. Er zijn afspraken om leren leren daarbij te integreren. Zo leren de kinderen schema's maken en worden in de hogere klassen toetswijzers aangereikt.
- De leerkracht van de hoogste klas bereidt de **overgang naar het secundair onderwijs** en de studiekeuze voor. De leerlingen bezoeken daarvoor verscheidene secundaire scholen en het beroepenhuis te Gent. Lovenswaardig is het overleg tussen een aantal leerkrachten van het secundair en de leerkrachten van het zesde leerjaar in de Wetterse scholen. De samenwerking met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), de ouders en de school is een pluspunt.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

- De professionalisering staat ten dienste van de **individuele ontwikkeling** en van de **organisatie**. Een planmatige en **doelgerichte uitwerking** van de schoolprioriteiten is er niet, wat de evaluatie en de opvolging bemoeilijkt.
- De school biedt het team **ondersteuning** bij hun deskundigheidsbevordering. De leerkrachten kunnen kiezen uit een totaaloverzicht van mogelijke nascholingen. De school beschikt over een inventaris van de gevolgde individuele nascholingen dat als **nascholingsplan** doorgaat. Recent werd dit in samenspraak met de coördinerend directeur bijgestuurd. Het werd nog niet ter goedkeuring aan het Lokaal Onderhandelingscomité (LOC) voorgelegd.
- Op **teamniveau** zijn er professionaliseringskansen via de pedagogische conferenties en de pedagogische vergaderingen. De studiedagen worden vaak georganiseerd binnen de schoolgemeenschap. **Individuele nascholingen** zijn vooral gericht op eigen prioriteiten en noden.
- De school gebruikt de aanwezige **interne expertise**. Een collega bewaakt en begeleidt de vernieuwingsprioriteit 'muzische vorming'. Een collega gaf uitleg rond het digitaal bord. In de bovenbouw zijn plannen om werkvormen coöperatief leren aan elkaar door te geven.
- Het **informele, vraaggestuurde leren** is duidelijk aanwezig. Collega's zijn makkelijk aanspreekbaar. Het meer **formele en intentionele leren** van en met elkaar is nog groeiend.
- De school gaat in op het aanbod van de pedagogische begeleiding. De peuter- en kleuterdagen, de samenkomsten van de gymleerkrachten, de zorgcoördinatoren, de opleiding voor beginnende directies, ... zijn enkele voorbeelden daarvan.
- Enkele leerkrachten volgden een voortgezette opleiding.
- De school beschikt over **weinig pedagogisch-didactische naslagwerken**. In het leraarslokaal bevindt zich een aantal onderwijskundige tijdschriften. Slechts weinig leerkrachten maken hiervan gebruik om de eigen deskundigheid te verhogen.

- Alhoewel inhoudelijke thema's op de personeelsvergaderingen worden besproken zijn ze meer gericht op info-overdracht en afspraken dan op reflectie en leren. Evalueren van gevolgde nascholingen en nagaan of de investering van tijd en middelen **doeltreffend** was, is nog geen verworvenheid.
- Een meer **ontwikkelingsgerichte aanpak** van de professionalisering die resulteert in een duidelijke planning op korte en langere termijn, uitgaande van gezamenlijk gekozen schoolprioriteiten, kan groeien.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

- Vanuit een visie waarbij de zorg uitgeschreven wordt in vier fasen, wordt de ontwikkeling van de kinderen doorheen de school **doelgericht** gevolgd.
- **In fase nul** worden **een krachtige leeromgeving en preventieve basiszorg** als uitgangspunt vooropgesteld. In de kleuterafdeling zien we onder andere dat hoeken verrijkt en/of uitgebreid worden volgens het lopende belangstellingscentrum en dat de kleuters voldoende materiaal hebben om te experimenteren en te ontdekken. Het klasbeeld in de lagere afdeling sluit aan bij de leeftijd van de leerlingen en doorheen de school is het nodige materiaal voorhanden om de leerplandoelen op een adequate manier te bereiken.
- **In fase een** van de zorgvisie beoogt de school een verhoogde zorg ter **ondersteuning** van de kinderen.
- Kleuters worden gevolgd via een **observatielijst**, gebaseerd op de ontwikkelingsaspecten, die tweemaal per jaar ingevuld wordt. Wanneer een kleuter voor een aspect dreigt uit te vallen, wordt dit via observaties verder uitgediept, aangepakt in gerichte activiteiten en verder opgevolgd door de titularis.
- In de lagere afdeling worden vrijwel alle **toetsen** van de gehanteerde methodes en eigen toetsen afgenomen. Meermaals maken leerkrachten hiervan **foutenanalyses** die uitgangspunt zijn voor klassikaal of individueel remediëren.
- Binnen het kader van de zorgbrede school en dikwijls vertrekkend uit een GOKactiepunt, organiseert de school tal van initiatieven die alle kinderen ten goede komen. Vaste zorgmomenten in de kleuterafdeling, niveaudifferentiatie lezen in de eerste graad, tandemlezen of tutorlezen tussen verschillende klassen, differentiatie wiskunde, de no-blame aanpak, brain- en bodygym, ... zijn enkele voorbeelden daarvan.
- Op **het rapport** vinden we ook de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden en leren leren en het welbevinden en de betrokkenheid terug. Ook de leerling en de ouders kunnen aanvinken of ze al dan niet akkoord gaan met de mening van de leerkracht. Een bijkomende schriftelijke beoordeling geeft overwegend positieve feedback aan de leerlingen. Voor bewegingsopvoeding verzorgt de bijzondere leerkracht een apart rapport dat doorheen de lagere afdeling de vorderingen en de groei van de leerlingen volgt.
- De meeste leerkrachten van de lagere afdeling remediëren en differentiëren via contract- en/of hoekenwerk waarbij ze ook het zelfstandig werken benadrukken.

- **In fase twee** van de zorgvisie voorziet de school een uitbreiding van zorg voor een aantal kinderen. Op basis van de observaties, uitslagen van toetsen en van genormeerde testen worden de vorderingen van de kinderen in een **leerlingvolgdossier** bijgehouden. De klasleerkracht bereidt op regelmatige basis een intern overleg voor waarop elke leerling besproken wordt. Indien nodig plant de zorgcoördinator een multidisciplinair overleg (MDO) waarbij gezamenlijk een stappenplan opgesteld wordt om de extra zorg, zowel klasintern als –extern te voorzien.
- De taken van de zorgcoördinator zijn voor alle teamleden duidelijk. Zij biedt ondersteuning zowel op kind-, klas- als schoolniveau.
- Enkele leerlingen genieten van geïntegreerd onderwijs (GON). Volgens de leerkrachten zijn er goede contacten en is er een waardevolle wederzijdse samenwerking. De kinderen krijgen ondersteuning via pré-teaching en extra remediëring. Indien nodig worden voor hen sticordi-maatregelen afgesproken (stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren) en verder uitgewerkt in de klas. De ouders blijven op de hoogte via het MDO en het heen-en-weer-schriftje. De wettelijk vereiste integratieplannen en uurroosters zijn in orde.
- De school genereert enkele GOKlestijden (Gelijke Onderwijskansen). Binnen de thema's preventie en remediëring en socio-emotionele ontwikkeling werden een aantal activiteiten gepland en uitgewerkt. Momenteel zijn de meeste van deze acties in de dagdagelijkse werking geïntegreerd.
- Of de klaswerking en het zorgbeleid **doeltreffend** zijn, gaat de school na via tal van genormeerde testen. De resultaten worden door de zorgcoördinator geanalyseerd, besproken en waar nodig bijgestuurd. De kleuters scoren goed en hun ontwikkeling wordt in de lagere afdeling verder opgevolgd. Op schoolniveau liggen de uitslagen voor spelling en wiskunde rond de resultaten van de referentiegroep, wat bevredigend is. Eind vierde leerjaar halen nagenoeg alle leerlingen het hoogste leesniveau. Het aantal leerlingen met een schoolse achterstand ligt onder het Vlaamse gemiddelde.
- Op een uitzondering na behalen alle leerlingen **het getuigschrift basisonderwijs**. De notulen van de klassenraad bij het al of niet toekennen van deze getuigschriften –zoals wettelijk bepaald is- ontbreken echter.
- **In fase drie** van het zorgbeleid voorziet de school de mogelijkheid om over te stappen naar het buitengewoon onderwijs. Deze stap wordt door alle betrokken leerkrachten, in samenwerking met het CLB en de ouders, voorbereid.
- Het zorgbeleid is volop in **ontwikkeling**. Momenteel is de school gestart met een digitaal zorgdossier dat via het digitaal platform voor alle betrokkenen te raadplegen is. Daarbij wil het team het **handelingsgericht werken** verder verfijnen en voor een aantal kinderen effectieve handelingsplannen opstellen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school is gelegen in een historisch waardevol gebouw en bevindt zich op een campus met de secundaire technische school. Zij rekruteert vrijwel alle leerlingen uit de nabije omgeving die komen uit verscheidene socio-economische milieus. De laatste jaren groeit het leerlingenaantal.
- Na een aantal woelige directiewissels nam de huidige directeur als ‘crisismanager’ de leiding van de school over. Alle teamleden waarderen zijn **democratische leiderschapsstijl**. De sfeer en het onderlinge vertrouwen in het team is goed.
- Momenteel herwerkt de school haar bestaande **visie**. Alle teamleden hebben daarbij inbreng. Het is de bedoeling om de bestaande waarden te behouden en aan te passen aan de huidige maatschappelijke verwachtingen.
- Bij **de besluitvorming** laat de directeur zich bijstaan door zijn team. Vooral op de personeelsvergaderingen maar ook bij informeel overleg worden organisatorische en pedagogisch- didactische onderwerpen besproken. Om te voorkomen dat gemaakte afspraken dreigen te verwateren, is meer opvolging en gerichte druk nodig.
- In werkgroepen worden ideeën samengelegd en activiteiten georganiseerd.
- De school bewaakt de eigen kwaliteit en tracht die voortdurend te verbeteren. Kleinschalige, eigen initiatieven in de klaswerking, het zorg- en GOKbeleid en de schoolorganisatie zijn meermaals onderwerp van gesprek en evaluatie.
- Voor **de kwaliteitszorg** laat de directeur zich bijstaan door de coördinerende directeur. Zo werden enkele klasbezoeken (vooral in het kader TADD) uitgevoerd. Daarvan werd een verslag opgemaakt met waardevolle tips en een afrondend besluit. Nadien volgde een bespreking ervan met de betreffende leerkracht. Voor de continuïteit in het beleid is het aan te raden dat de directeur zich verder onderwijskundig bekwaamt en meer zelfstandig de pedagogisch-didactische leiding op zich neemt.
- Binnen het **GOKbeleid** werkte de school rond preventie en remediëring en sociale-emotionele ontwikkeling. De wettelijk voorziene stappen werden gevolgd en uit de zelfevaluatie is af te leiden dat de meeste doelstellingen gerealiseerd zijn. Deze initiatieven zijn nu ingeburgerd in de klaspraktijk.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De planning, uitvoering en bewaking van het aanbod wereldoriëntatie volgens de visie van het leerplan en gericht op het bereiken van de leerplandoelen worden door het team consequent uitgevoerd.
- Het aanbod binnen wereldoriëntatie is werkelijkheidsgericht en afgestemd op de leefwereld van de leerlingen.
- Doorheen de schoolloopbaan kunnen de kinderen driemaal meerdaagse extra-muros klassen beleven.
- In de lagere afdeling kunnen de leraren met outputresultaten aantonen dat de eindtermen voor wiskunde worden bereikt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school wendt de outputgegevens aan om een continu proces van interne kwaliteitszorg op gang te brengen.
- De school heeft veel aandacht voor kinderen met extra noden. Ze biedt zorgverbredende initiatieven voor zowel de minder- als de meerbegaafde leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De sfeer en het onderlinge vertrouwen in het team is goed waardoor de school een veilige omgeving voor de kinderen creëert.
- Voor het algemeen pedagogisch en didactisch beleid is er een intensieve samenwerking op het niveau van de scholengemeenschap.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De kleuteronderwijzers kunnen de ontwikkelingsdoelen wiskunde gericht voorstellen en nastreven.
- In teamverband kunnen de kleuteronderwijzers werken aan een gradueel en evenwichtig opgebouwd aanbod voor wiskundige initiatie.
- De kleuteronderwijzers kunnen de doelen en inhouden van de gezamenlijke belangstellingscentra op elkaar afstemmen.
- De kleuteronderwijzers kunnen de hoeken systematischer verrijken en zorgen voor een ordelijke klasinrichting.
- In de planningsdocumenten kunnen de leerkrachten dominante, evalueerbare doelen voorstellen.
- De school dient zich meer te conformeren aan de voorschriften over het uitreiken van de getuigschriften basisonderwijs. De notulen van de klassenraad ontbreken.
- De evaluatieverslagen van de meerdaagse extra-muros activiteiten zijn niet voorhanden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Om vernieuwingstrajecten nog beter te laten slagen kan de school, uitgaande van een gezamenlijke gedragen prioriteitenplanning, een nascholingsplan uitwerken en concretiseren op korte en langere termijn.
- De school kan verder evolueren richting lerende organisatie door het leren van en met elkaar te organiseren.
- Het nascholingsplan wordt nog niet jaarlijks goedgekeurd door het lokaal onderhandelingscomité (LOC).

Wat betreft het algemeen beleid:

- Om te voorkomen dat gemaakte afspraken verwateren, is meer opvolging en gerichte druk nodig.
- De directie kan zich verder bekwamen in de pedagogisch-didactische ondersteuning van het team.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vera Pollier

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: